

Hoger
Algemeen
Voortgezet
Onderwijs

Inzenden scores

Uiterlijk 29 mei de scores van de alfabetisch eerste tien, maar bij voorkeur vijftien kandidaten per school op de daartoe verstrekte optisch leesbare formulieren naar het Cito zenden.

1 Regels voor de beoordeling

Het werk van de kandidaten wordt beoordeeld met inachtneming van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO. Voorts heeft de CEVO op grond van artikel 39 van dit Besluit de Regeling beoordeling centraal examen vastgesteld (CEVO-94-427 van september 1994) en bekendgemaakt in het Gele Katern van Uitleg, nr. 22a van 28 september 1994.

Voor de beoordeling zijn de volgende passages van de artikelen 41 en 42 van het Eindexamenbesluit van belang:

1 De directeur doet het gemaakte werk met een exemplaar van de opgaven en het procesverbaal van het examen toekomen aan de examinerator. Deze kijkt het werk na en zendt het met zijn beoordeling aan de directeur. De examinerator past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

2 De directeur doet de van de examinerator ontvangen stukken met een exemplaar van de opgaven, de beoordelingsnormen, het procesverbaal en de regels voor het bepalen van de cijfers onverwijld aan de gecommitteerde toekomen.

3 De gecommitteerde beoordeelt het werk zo spoedig mogelijk en past bij zijn beoordeling de normen en de regels voor het toekennen van scorepunten toe die zijn gegeven door de CEVO.

4 De examinerator en de gecommitteerde stellen in onderling overleg het aantal scorepunten voor het centraal examen vast.

5 Komen zij daarbij niet tot overeenstemming, dan wordt het aantal scorepunten bepaald op het rekenkundig gemiddelde van het door ieder van hen voorgestelde aantal scorepunten, zo nodig naar boven afgerond.

2 Algemene regels

Voor de beoordeling van het examenwerk zijn de volgende bepalingen uit de CEVO-regeling van toepassing:

1 De examinerator vermeldt op een lijst de namen en/of nummers van de kandidaten, het aan iedere kandidaat voor iedere vraag toegekende aantal scorepunten en het totaal aantal scorepunten van iedere kandidaat.

2 Voor het antwoord op een vraag worden door de examinerator en door de gecommitteerde scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel. Scorepunten zijn de getallen 0, 1, 2, ..., n, waarbij n het maximaal te behalen aantal scorepunten voor een vraag is. Andere scorepunten, die geen gehele getallen zijn, zijn niet geoorloofd.

3 Scorepunten worden toegekend met inachtneming van de volgende regels:

3.1 indien een vraag volledig juist is beantwoord, wordt het maximaal te behalen aantal scorepunten toegekend;

3.2 indien een vraag gedeeltelijk juist is beantwoord, wordt een deel van de te behalen scorepunten toegekend in overeenstemming met het antwoordmodel;

3.3 indien een antwoord op een open vraag niet in het antwoordmodel voorkomt en dit antwoord op grond van aantoonbare, vakinhoudelijke argumenten als juist of gedeeltelijk juist aangemerkt kan worden, moeten scorepunten worden toegekend naar analogie of in de geest van het antwoordmodel;

3.4 indien één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, wordt uitsluitend het eerstgegeven antwoord beoordeeld;

3.5 indien meer dan één voorbeeld, reden, uitwerking, citaat of andersoortig antwoord gevraagd wordt, worden uitsluitend de eerstgegeven antwoorden beoordeeld, tot maximaal het gevraagde aantal;

3.6 indien in een antwoord een gevraagde verklaring of uitleg of berekening ontbreekt dan wel foutief is, worden 0 scorepunten toegekend, tenzij in het antwoordmodel anders is aangegeven;

3.7 indien in het antwoordmodel verschillende mogelijkheden zijn opgenomen, gescheiden door het teken /, gelden deze mogelijkheden als verschillende formuleringen van hetzelfde antwoord;

3.8 indien in het antwoordmodel een gedeelte van het antwoord tussen haakjes staat, behoeft dit gedeelte niet in het antwoord van de kandidaat voor te komen.

4 Een fout mag in de uitwerking van een opgave maar één keer worden aangerekend, tenzij daardoor de vraag aanzienlijk vereenvoudigd wordt en tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

5 Een zelfde fout in de beantwoording van verschillende vragen moet steeds opnieuw worden aangerekend, tenzij in het antwoordmodel anders is vermeld.

6 Indien de examinerator of de gecommiteerde meent dat in een toets of in het antwoordmodel bij die toets een fout of onvolkomenheid zit, beoordeelt hij het werk van de kandidaten alsof toets en antwoordmodel juist zijn.

Hij kan de fout of onvolkomenheid mededelen aan de CEVO.

Het is niet toegestaan zelfstandig af te wijken van het antwoordmodel. Met een eventuele fout wordt bij de definitieve normering van het examen rekening gehouden.

7 Voor deze toets kunnen maximaal 63 scorepunten worden behaald. Scorepunten worden toegekend op grond van het door de kandidaat gegeven antwoord op iedere vraag. Er worden geen scorepunten vooraf gegeven.

8 Het cijfer voor het centraal examen wordt als volgt verkregen.

Eerste en tweede corrector stellen de score voor iedere kandidaat vast. Deze score wordt meegedeeld aan de directeur.

De directeur stelt het cijfer voor het centraal examen vast op basis van de regels voor omzetting van score naar cijfer (artikel 42, tweede lid, Eindexamenbesluit VWO/HAVO/MAVO/VBO).

Dit cijfer kan afgelezen worden uit tabellen die beschikbaar worden gesteld. Tevens wordt er een computerprogramma verspreid waarmee voor alle scores het cijfer berekend kan worden.

3 Vakspecifieke regel

Voor het vak Economie 1 HAVO is de volgende vakspecifieke regel vastgesteld:

Voor rekenfouten worden geen punten afgetrokken.

Wanneer echter de kandidaat bij een berekening kennelijk verzuimd heeft door schatting controle op het antwoord uit te oefenen, wordt voor deze fouten één punt afgetrokken tot een maximum van drie punten voor het hele examen.

4 Antwoordmodel

Antwoorden

Deel-
scores

Opmerking

Algemene regel 3.6 is ook van toepassing als gevraagd wordt een gegeven antwoord toe te lichten, te beschrijven en dergelijke.

Opgave 1

Maximumscore 2

- 1 $6.000.000 - 255.000 = 5.745.000$ personen

Maximumscore 2

- 2 gestegen

Maximumscore 2

- 3 voorbeeld van een juiste berekening:
 $255.000 \times 0,95 \times 0,99 = 239.827,5$ personen

voor de berekening $255.000 \times 0,94 = 239.700$ personen

0

Opmerking

Indien de uitkomst is afgerond: goed rekenen.

Maximumscore 2

- 4 A

Opgave 2

Maximumscore 3

- 5 bij (1) algemeen
bij (2) giraal geld
bij (3) rekenmiddel
bij (4) concurrentie

Indien 4 van de 4 goed

3

Indien 3 van de 4 goed

2

Indien 2 van de 4 goed

1

Opgave 3

Maximumscore 2

- 6 voorbeeld van een juiste berekening:
 $\frac{100}{130} \times 19,7$ miljoen euro = 15,1538 miljoen euro

voor de berekening $0,7 \times 19,7$ miljoen euro = 13,79 miljoen euro

0

Opmerking

Een andere manier van afronden ook goed rekenen.

Maximumscore 2

- 7 A

Maximumscore 2

- 8 Zin 1: Door de economische crisis in Azië lopen de opdrachten terug
Zin 2: Bovendien zullen er nieuwe concurrenten op de baggermarkt verschijnen

1

1

Opgave 4**Maximumscore 2**

- 9 voorbeelden van juiste antwoorden:
- Een antwoord waaruit blijkt dat de bestedingen groter worden dan de productiecapaciteit toelaat.
 - Een antwoord waaruit blijkt dat stijgende (loon)kosten in de verkoopprijs worden doorberekend.

Voor een antwoord waarin is uitgegaan van duurdere import

0**Maximumscore 2**

- 10 verslechterd
voorbeeld van een juiste verklaring:
Een verklaring waaruit blijkt dat Nederlandse producten in verhouding tot Belgische producten duurder zijn geworden.

Maximumscore 2

- 11 A

Maximumscore 2

- 12 E

Opgave 5**Maximumscore 2**

- 13 1997

Maximumscore 2

- 14 voorbeeld van een juiste berekening:
 $\frac{114}{111} \times 100\% - 100\% = 2,7027\% \rightarrow 2,7\%$

voor de berekening $114\% - 111\% = 3\%$

0**Maximumscore 2**

- 15 voorbeeld van een juiste berekening:
 $104 \times 1,0385 = 108,004 \rightarrow 108,0$

voor de berekening $104 + 3,85 = 107,85$

0**Maximumscore 2**

- 16 voorbeeld van een juiste berekening:
 $\frac{114}{112} \times 100 = 101,7857 \rightarrow 101,8$

voor de berekening $114 - 112 = 2 \rightarrow 102$

0

Opgave 6**Maximumscore 2**

- 17 voorbeelden van juiste antwoorden:
- leeftijdscategorie 15-19 jaar
voorbeeld van een juiste verklaring:
Een verklaring waaruit blijkt dat deze groep grotendeels nog naar school gaat.
 - leeftijdscategorie 60-64 jaar
voorbeeld van een juiste verklaring:
Een verklaring waaruit blijkt dat deze groep grotendeels vervroegd is uitgetreden / arbeidsongeschikt is verklaard.

Maximumscore 2

- 18 bij de vrouwen
voorbeeld van een juiste verklaring:
Een verklaring waaruit blijkt dat bij de vrouwen:
- de zwarte kolom het meest afwijkt van de grijze en dat
 - de uitgangspositie een geringere arbeidsdeelname laat zien

11**Maximumscore 2**

- 19 Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om een maatregel op het gebied van kinderopvang (zoals subsidiëren kinderopvangplaatsen), verlofregeling (zoals ouderschapsverlof), positieve discriminatie (zoals voorrang bij werving en selectie), belastingwetgeving (zoals 18+ maatregel) e.d. waarbij is aangegeven waaruit de stimulans bestaat (zoals het kunnen combineren van werk en zorgtaken, het prikkelen om actief naar werk te zoeken e.d.).

Opmerking

Het gaat bij deze vraag vooral om de consistentie tussen de genoemde maatregel en de beschrijving van het effect ervan.

Opgave 7**Maximumscore 2**

- 20 Uit het antwoord moet blijken dat het gaat om de prijs.

Maximumscore 2

- 21 c

Maximumscore 2

- 22 F

Maximumscore 2

- 23 D

Opgave 8**Maximumscore 2**

- 24 voorbeeld van een juiste berekening:
uitgaven	124.764
inkomsten	<u>96.937</u>
begrotingstekort	27.827
aflossingen	<u>19.551</u>
financieringstekort	8.276

Maximumscore 2

- 25 voorbeeld van een juiste berekening:
 $191.049 + 8.276 = 199.325$

Maximumscore 2

- 26 ■ **d**

Maximumscore 2

- 27 voorbeelden van juiste antwoorden:
- *Investeren met geleend geld wordt goedkoper.*
 Een antwoord waaruit blijkt dat de investeringen toenemen waardoor de productie groeit zodat de inkomsten van de overheid toenemen / de uitgaven voor sociale zekerheid afnemen.
 - *Sparen wordt minder aantrekkelijk.*
 Een antwoord waaruit blijkt dat de consumptieve bestedingen toenemen waardoor de productie groeit zodat de inkomsten van de overheid toenemen / de uitgaven voor sociale zekerheid afnemen.

Opgave 9**Maximumscore 2**

- 28 Voorbeeld van een juist antwoord:
 Een antwoord waaruit blijkt dat de prijs van buitenlandse rijst op de Japanse markt stijgt waardoor de vraag ernaar afneemt en de buitenlandse producenten minder kunnen verkopen.

Maximumscore 2

- 29 Voorbeelden van juiste antwoorden:
- *Japanse consumenten*
 Een antwoord waaruit blijkt dat deze voor rijst een hogere prijs moeten betalen dan nodig zou zijn.
 - *Japanse producenten van andere producten dan rijst*
 Een antwoord waaruit blijkt dat deze afzet kwijt raken doordat er meer geld aan rijst uitgegeven wordt.

Maximumscore 2

- 30 Voorbeelden van juiste antwoorden:
- *Japanse producenten van rijst*
 Een antwoord waaruit blijkt dat deze meer afzetmogelijkheden krijgen.
 - *Japanse overheid*
 Een antwoord waaruit blijkt dat deze door de invoerrechten meer inkomsten heeft.

Maximumscore 2

- 31 ■ **c**

Einde